

ISSN 2410-1176 (Print)
ISSN 2616-4183 (Online)

ВІСНИК КНУКіМ

Серія: Мистецтвознавство

Збірник наукових праць

ВИПУСК

44

ISSUE

BULLETIN OF KNUKіM

Series in Arts

Collection of Scientific Papers

Київ
Видавничий центр КНУКіМ
Kyiv
KNUKіM Publishing
2021

Київський національний університет культури і мистецтв
Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство

Збірник наукових праць

Збірник наукових праць висвітлює актуальні історичні та теоретичні проблеми мистецтвознавства. Тематика статей пов'язана як із сучасною мистецькою практикою, так і з історією української та світової художньої культури.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 13 від 17.05.2021 р.)

Головний редактор

Олександр Безручко – д-р мистецтвознавства, проф., Київський університет культури (Україна)

Заступник головного редактора

Тетяна Гуменюк – д-р філос. наук, проф., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)

Відповідальний секретар

Світлана Оборська – канд. мистецтвознавства, доц., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)

Члени редакційної колегії

Рута Адамоне – д-р хабілітований, проф., Університет Миколаша Ромеріса (Литва); **Стела Костадінова Ангова** – доц., д-р, Університет національного та світового господарства (Болгарія); **Наталія Барна** – д-р філос. наук, проф., Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна” (Україна); **Мартина Бласкова** – д-р філос., проф., Університет в Жиліні (Словаччина); **Ігор Бондар** – доц., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Артур Себастьян Брацкі** – д-р хабілітований гуманітарних наук, проф., Гданський університет (Польща); **Анастасія Варивончик** – канд. мистецтвознавства, доц., Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна); **Єва Долінська** – д-р пед. наук, Католицький університет в Ружомберку (Словаччина); **Віолетта Дутчак** – д-р мистецтвознавства, проф., Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна); **Артур Крістовао** – д-р філос., проф., Університет Трасос-Монте та Альто-Доро (Португалія); **Ірина Ляшенко** – канд. філос. наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна); **Тетяна Мартинюк** – д-р мистецтвознавства, проф., ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (Україна); **Аліна Підлипська** – канд. мистецтвознавства, проф., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Олена Реброва** – д-р пед. наук, проф., ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського (Україна); **Піотр Розадовські** – д-р хабілітований гуманітарних наук, проф., Суспільна Академія Наук у Лодзі, президент Варшавської Вшехніци (Польща); **Леся Смирна** – д-р мистецтвознавства, ст. наук. спів., Національна академія мистецтв України (Україна); **Володимир Співак** – д-р філос. наук, Академія державної пенітенціарної служби (Україна); **Валері Ф. Стіл** – Технологічний інститут моди, Нью-Йорк, (США); **Катерина Фадєєва** – д-р мистецтвознавства, проф., Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського (Україна); **Андрій Фурдичко** – д-р мистецтвознавства, доц., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Марцена Шмит** – проф., д-р PhD, Університет імені Адама Міцкевича в Познані і Археологічний Музей в Познані (Польща); **Ульріх Шмід** – проф., д-р, Школа економіки та політичних наук, Університет Санкт-Галлена, Школа гуманітарних та соціальних наук (Швейцарія); **Катерина Юдова-Романова** – канд. мистецтвознавства, доц., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна).

Голова редакційної ради

Михайло Поплавський – д-р пед. наук, проф., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)

Члени редакційної ради

Ольга Бенч – д-р мистецтвознавства, проф., Київська академія мистецтв (Україна); **Надія Брояко** – канд. мистецтвознавства, проф., Київський національний університет культури і мистецтв (Україна); **Рада Михайлова** – д-р мистецтвознавства, проф., Київський національний університет технологій та дизайну (Україна).

Збірник наукових праць «Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство» відображається в таких базах: DOAJ, Index Copernicus, ERIH PLUS, Ulrich's Periodicals Directory, ResearchBib, Scilit, SIS, WORLDCAT, BASE, Crossref, Google Scholar, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Наукова періодика України (УРАН).

Міністерством юстиції України видано Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 24360-14200 ПР від 03.03.2020 р.

Видання включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») відповідно до наказу МОН України від 02.07.2020 року № 886 за спеціальностями: 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», 022 «Дизайн», 024 «Хореографія», 025 «Музичне мистецтво», 026 «Сценічне мистецтво».

ISSN	2410-1176 (Print) 2616-4183 (Online)
Рік заснування	1999
Періодичність	2 рази на рік
Засновник / адреса засновника	Київський національний університет культури і мистецтв, вул. Є. Коновальця, 36, м. Київ, Україна, 01133
Адреса редакційної колегії	Наукова бібліотека, вул. Є. Коновальця, 36, каб. 1, м. Київ, Україна, 01133
Видавництво	Видавничий центр КНУКіМ, вул. Чигоріна, 14, м. Київ, Україна, 01042
Сайт	arts-series-knukim.pp.ua
E-mail	arts.series@knukim.edu.ua
Телефон	+38 (044) 5296138

За точність викладених фактів та коректність цитування
відповідальність несе автор

© Київський національний університет культури і мистецтв, 2021
© Автори статей, 2021

Киевский национальный университет культуры и искусств
Вестник КНУКиИ. Серия: Искусствоведение

Сборник научных трудов

Сборник научных трудов освещает актуальные исторические и теоретические проблемы искусствоведения. Тематика статей связана как с современной художественной практикой, так и с историей украинской и мировой художественной культуры.

*Рекомендовано к печати Ученым советом
Киевского национального университета культуры и искусств
(протокол № 13 от 17.05.2021 г.)*

Главный редактор

Александр Безручко – д-р искусствоведения, проф., Киевский университет культуры (Украина)

Заместитель главного редактора

Татьяна Гуменюк – д-р филос. наук, проф., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина)

Ответственный секретарь

Светлана Оборская – канд. искусствоведения, доц., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина)

Члены редакционной коллегии

Рута Адамоне – д-р хабилитованный, проф., Университет Миколаса Ромериса (Литва); *Стела Костадинова Ангова* – доц., д-р, Университет национального и мирового хозяйства (Болгария); *Наталья Барна* – д-р филос. наук, проф., Открытый международный университет развития человека “Украина” (Украина); *Мартина Бласкова* – д-р философии, проф., Университет в Жилине (Словакия); *Игорь Бондарь* – доц., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина); *Артур Себастиан Брацки* – д-р хабилитованный гуманитарных наук, проф., Гданский университет (Польша); *Анастасия Варивончик* – канд. искусствоведения, доц., Киевский университет имени Бориса Гринченко (Украина); *Ева Долинска* – д-р пед. наук, Католический университет в Ружомберке (Словакия); *Виолетта Дутчак* – д-р искусствоведения, проф., Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника (Украина); *Артур Кристовао* – д-р философии, проф., Университет Трас-ос-Монте и Альто-Дору (Португалия); *Ирина Ляшенко* – канд. филос. наук, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко (Украина); *Тетяна Мартынюк* – д-р искусствоведения, проф., ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды» (Украина); *Алина Пидлыпская* – канд. искусствоведения, проф., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина); *Елена Реброва* – д-р пед. наук, проф., ГУ «Ожнукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского (Украина); *Пиотр Розадовски* – д-р хабилитованный гуманитарных наук, проф., Общественная Академия Наук в Лодзи, президент Варшавской Вшехници (Польша); *Леся Смирная* – д-р искусствоведения, ст. науч. сотр., Национальная академия искусств Украины (Украина); *Владимир Спивак* – д-р филос. наук, Академия Государственной пенитенциарной службы Украины (Украина); *Валери Ф. Стил* – Технологический институт моды, Нью-Йорк, (США); *Екатерина Фадеева* – д-р искусствоведения, проф., Национальная музыкальная академия Украины имени П. И. Чайковского (Украина); *Андрей Фурдичко* – д-р искусствоведения, доц., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина); *Ульрих Шмид* – проф., д-р, Школа экономики и политических наук, Университет Санкт-Галлена, Школа гуманитарных и социальных наук (Швейцария); *Марзена Шмит* – проф., д-р PhD, Университет имени Адама Мицкевича в Познани и Археологический Музей в Познани (Польша); *Екатерина Юдова-Романова* – канд. искусствоведения, доц., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина).

Председатель редакционного совета

Михаил Поплавский – д-р пед. наук, проф., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина)

Члены редакционного совета

Ольга Бенч – д-р искусствоведения, проф., Киевская академия искусств (Украина); *Надежда Брояко* – канд. искусствоведения, проф., Киевский национальный университет культуры и искусств (Украина); *Рада Михайлова* – д-р искусствоведения, проф., Киевский национальный университет технологий и дизайна (Украина).

Сборник научных трудов «Вестник КНУКиИ. Серия: Искусствоведение» отображается в следующих базах: DOAJ, Index Copernicus, ERIH PLUS, Ulrich's Periodicals Directory, ResearchBib, Scilit, SIS, WORLDCAT, BASE, Crossref, Google Scholar, Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского, Научная периодика Украины (УРАН).

Министерством юстиции Украины выдано Свидетельство о государственной регистрации печатного средства массовой информации серия КВ № 24360-14200 ПР от 03.03.2020 г.

Издание включено в Перечень научных профессиональных изданий Украины (категория «Б») в соответствии с приказом МОН Украины от 02.07.2020 года № 886 по специальности: 021 «Аудиовизуальное искусство и производство», 022 «Дизайн», 024 «Хореография», 025 «Музыкальное искусство», 026«Сценическое искусство».

ISSN	2410-1176 (Print) 2616-4183 (Online)
Год основания	1999
Периодичность	2 раза в год
Основатель / адрес снователя	Киевский национальный университет культуры и искусств, ул. Е. Коновальца, 36, г. Киев, Украина, 01133
Адрес редакционной коллегии	Научная библиотека, ул. Е. Коновальца, 36, каб. 1, г. Киев, Украина, 01133
Издательство	Издательский центр КНУКиИ, ул. Чигорина, 14, г. Киев, Украина, 01042
Сайт	arts-series-knukim.pp.ua
E-mail	arts.series@knukim.edu.ua
Телефон	+38 (044) 5296138

*За точность изложенных фактов и корректность цитирования
ответственность несет автор*

© Киевский национальный университет культуры и искусств, 2021
© Авторы статей, 2021

Kyiv National University of Culture and Arts
Bulletin of KNUKiM. Series in Arts

Collection of Scientific Papers

The collection of scientific papers highlights the actual historical and conceptual issues of art studies. The themes of the articles are connected with contemporary art, as well as with the history of Ukrainian and global art culture.

*Recommended for publication by the Academic Council
of the Kyiv National University of Culture and Arts
(Minutes No. 13 dated 17.05.2021)*

Editor-in-Chief

Oleksandr Bezruchko – DSc in Art Studies, Professor, Kyiv University of Culture (Ukraine)

Deputy Editor-in-Chief

Tetiana Humeniuk – DSc in Philosophy, Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine)

Executive Editor

Svitlana Oborska – PhD in Art Studies, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine)

Editorial board members

Ruta Adamoniene – Doctor habil, Professor, Mykolas Romeris University (Lithuania); **Stela Kostadinova Angova** – Assoc. Prof., Dr., University of National and World Economy (Bulgaria); **Nataliia Barna** – DSc in Philosophy, Professor, Open International University of Human Development “Ukraine” (Ukraine); **Martina Blašková** – DSc in Philosophy, Professor, University of Žilina (Slovak Republic); **Ihor Bondar** – Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine); **Artur Sebastian Bratski** – Doctor habil. in Humanities, Professor, University of Gdansk (Poland); **Eva Dolinska** – Doctor of Education, Catholic University in Ruzomberok (Slovak Republic); **Violetta Dutchak** – DSc in Art Studies, Professor, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine); **Kateryna Fadiieva** – DSc in Art Studies, Professor, Petro Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine (Ukraine); **Andrii Furdychko** – DSc in Art Studies, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine); **Artur Kristovao** – DSc in Philosophy, Professor, University of Trás-os-Montes and Alto Douro (Portuguese Republic); **Iryna Liashenko** – PhD in Philosophy, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine); **Tetiana Martyniuk** – DSc in Art Studies, Professor, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav (Ukraine); **Alina Pidlypska** – PhD in Art Studies, Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine); **Olena Rebrova** – DSc in Education, Professor, K. D. Ushynsky South Ukrainian National Pedagogical University (Ukraine); **Piotr Rozvadovski** – Doctor habil. in Humanities, Professor, President of Wszechnica Polska University in Warsaw, Social Sciences Academy in Lodz (Poland); **Ulrich Schmid** – Prof., Dr., School of Economics and Political Science, University of St. Gallen, School of Humanities and Social Sciences (Switzerland); **Lesia Smyrna** – DSc in Art Studies, Senior Research Associate, National Academy of Arts of Ukraine (Ukraine); **Volodymyr Spivak** – DSc in Philosophy, Academy of the State Penitentiary Service (Ukraine); **Valerie F. Steele** – Fashion Institute of Technology, New York City (United States of America); **Marzena Szmyt** – Professor, Doctor habil., Adam Mickiewicz University in Poznan & Archaeological Museum in Poznan (Poland); **Anastasiia Varyvonchik** – PhD in Art Studies, Associate Professor, Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine); **Kateryna Yudova-Romanova** – PhD in Art Studies, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine).

Chief of Editorial Council

Mykhailo Poplavskiy – DSc in Education, Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine)

Members of Editorial Council

Olga Bench – DSc in Art Studies, Professor, Kyiv Academy of Arts (Ukraine); **Nadiia Broiako** – PhD in Art Studies, Professor, Kyiv National University of Culture and Arts (Ukraine); **Rada Mykhailova** – DSc in Art Studies, Professor, Kyiv National University of Technologies and Design (Ukraine).

The Collection of Research Papers “Bulletin of KNUKiM. Series in Arts” is indexed in DOAJ, Index Copernicus, ERIH PLUS, Ulrich's Periodicals Directory, ResearchBib, Scilit, SIS, WORLDCAT, BASE, Crossref, Google Scholar, Vernaadsky National Library of Ukraine, and Ukrainian Research and Academic Network (URAN).

The Ministry of Justice of Ukraine issued the Certificate on the State Registration of the Printed Mass Media series KV No. 24360-14200 PR of 03.03.2020.

The Journal is included in the category “B” of the List of scientific professional editions of Ukraine in the program subject areas 021 “Audiovisual Arts and Production”, 022 “Design”, 024 “Choreography”, 025 “Music”, 026 “Performing Arts” by Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 02 July 2020 № 886.

ISSN

2410-1176 (Print)
2616-4183 (Online)

Year of foundation

1999

Frequency

twice a year

Founder / Postal address

Kyiv National University of Culture and Arts, 36, Ye. Konovaltsia St., Kyiv, 01133, Ukraine

Editorial board address

Scientific Library, 36, Ye. Konovaltsia St., Off. 1, Kyiv, 01133, Ukraine

Publisher

KNUKiM Publishing Centre, 14, Chyhorina St., Kyiv, 01042, Ukraine

Web-site

arts-series-knukim.pp.ua

E-mail

arts.series@knukim.edu.ua

Tel.

+38 (044) 5296138

*The author is responsible
for the accuracy of the facts and correctness of citation*

© Kyiv National University of Culture and Arts, 2021
© Authors, 2021

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА

<i>Дундяк І. М.</i>	Шевченкіана Опанаса Заливахи: контексти та смисли	11
<i>Одрехівський Р. В.</i>	Художні особливості меморіальних споруд Гуцульщини (друга половина XIX – перша третина XX століття)	18

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Асталаш Г. Л.</i>	Імплементція ідей Ренасім'єнто у камерно-інструментальній спадщині Хоакіна Туріні	27
<i>Бермес І. Л.</i>	Українська пісенна спадщина: лемківські пісні у фольклористичних студіях	34
<i>Бєдний С. І.</i>	Специфіка перекладення оркестрових творів для дуету баянів: теоретико-практичний підхід	43
<i>Данченко Н. Г.</i>	Слухове сприйняття акустичної музики в теоретичній концепції П'єра Шеффера	54
<i>Зимогляд Н. Ю.</i>	Тенденції модифікації жанру в сучасній українській фортепіанній музиці: від мета- до антижанру	60
<i>Лисенко В. В.</i>	Методика роботи з хором Павла Муравського: деякі особливості формування професійної майстерності диригента	66
<i>Микуланинець Л. М.</i>	Педагогічна діяльність Михайла Світлика у розвитку професійної музичної освіти Закарпаття кінця XX – початку XXI століття	73
<i>Молчанова Т. О.</i>	Ефект синергії у спільному виконавському процесі	79
<i>Пославський А. О.</i>	Проблеми еволюції європейського камерно-ансамблевого інструменталізму	86
<i>Ракочі В. О.</i>	Оркестровка першого концерту для гобоя з оркестром Людвіга Лебрена і традиції Мангаймської школи	95
<i>Регеша Н. Л., Скопцова О. М.</i>	Формування навичок режисури виконавського репертуару у студентів спеціалізації «Народнохорове мистецтво»	102
<i>Хатінова І. А.</i>	Фортепіанні п'єси композиторів Республіки Молдова межі XX–XXI століть у конкурсній-концертній практиці	107
<i>Юрченко М. С.</i>	Одруження Максима Березовського. Огляд документальних матеріалів: до питання творчої біографії	116

СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Бойко Т. А., Татаренко М. Г.</i>	Народна маска в історико-культурних реаліях українського театру	127
---	---	-----

<i>Штефюк В. Д.</i>	Акторський тренінг Стелли Адлер: гра як форма соціальної взаємодії	135
<i>Юдова-Романова К. В.</i>	Інклюзивне сценічне та перформативне мистецтво у діяльності Українського культурного фонду	142
ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО		
<i>Бігус О. О.</i>	Інтерпретація балетів класичного спадку у творчості Раду Поклітару: філософсько-світоглядна парадигма модерн-балету	150
<i>Бойко О. С.</i>	Компаративний метод дослідження сучасного сценічного мистецтва	156
<i>Гутник І. М.</i>	Педагогічна творчість Олександра Колоска у царині підготовки фахівців народного хореографічного мистецтва	164
<i>Підлипський А. І.</i>	Становлення та розвиток професійного ансамблю танцю «Надзбручанка» у 1961–1986 роках	171
ДИЗАЙН		
<i>Будник А. В.</i>	Плакатний проєкт «Народжені Карпатами» як платформа для виховання молодих дизайнерів	178
<i>Вергунова Н. С., Вергунов С. В., Левадний О. М.</i>	Неопластицизм та його вплив на проєктно-художню культуру кінця ХХ – початку ХХІ століття: Піт Мондріан і Тео ван Дусбург	185
<i>Гардабхадзе І. А.</i>	Гомеостатичний потенціал фешн-дизайну у трансформаційних процесах сучасної культури	195
<i>Книжникова С. В.</i>	Вступні титри до фільмів Всеукраїнського фотокіноуправління: специфіка художньої мови та історико-культурний контекст	202
<i>Приходько К. О.</i>	Дизайн інтер'єру коворкінг-центру	214
<i>Цугорка О. П., Варивончик А. В., Мазур Б. М.</i>	Сучасна скульптура та її вплив на організацію суспільного простору	221
<i>Шандренко О. М., Кисельова К. О., Радчук О. В.</i>	Художні засоби виразності в колекціях одягу українських дизайнерів 2009–2019 років	227
<i>Шрамко Т. В.</i>	Трансформація анімалістичного образотворчого товарного знаку в контексті еволюції графічного дизайну	234
РЕЦЕНЗІЇ		
<i>Гуменюк Т. К.</i>	Хореологія у просторі сучасного мистецтвознавства	242

СОДЕРЖАНИЕ

ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ ИСКУССТВ

<i>Дундяк И. Н.</i>	Шевченкиана Опанаса Заливахи: контекст и смысл	11
<i>Одрехивский Р. В.</i>	Художественные особенности мемориальных сооружений Гуцульщины (вторая половина XIX – первая треть XX века)	18

МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСКУССТВО

<i>Асталаш Г. Л.</i>	Имплементация идей Ренасимьенто в камерно-инструментальном наследии Хоакина Турины	27
<i>Бермес И. Л.</i>	Украинское песенное наследие: лемковские песни в фольклористических студиях	34
<i>Бедный С. И.</i>	Специфика переложения оркестровых произведений для дуэта баянов: теоретико-практический подход	43
<i>Данченко Н. Г.</i>	Слуховое восприятие акустической музыки в теоретической концепции Пьера Шеффера	54
<i>Зимогляд Н. Ю.</i>	Тенденции модификации жанра в современной украинской фортепианной музыке: от мета- до анти-жанра	60
<i>Лысенко В. В.</i>	Методика работы с хором Павла Муравского: некоторые особенности формирования профессионального мастерства дирижера	66
<i>Микуланинец Л. М.</i>	Педагогическая деятельность Михаила Свитлика в развитии профессионального музыкального образования Закарпатья конца XX – начала XXI века	73
<i>Молчанова Т. О.</i>	Эффект синергии в совместном исполнительском процессе	79
<i>Пославский А. А.</i>	Проблемы эволюции европейского камерно-ансамблевого инструментализма	86
<i>Ракочи В. А.</i>	Оркестровка первого концерта для гобоя с оркестром Людвига Лебрена и традиции Мангеймской школы	95
<i>Регеша Н. Л., Скопцова Е. Н.</i>	Формирование навыков режиссуры исполнительского репертуара студентов специализации «народнохоровое искусство»	102
<i>Хатинова И. А.</i>	Фортепианные пьесы композиторов Республики Молдова рубежа XX–XXI веков в конкурсно-концертной практике	107
<i>Юрченко М. С.</i>	Женитьба Максима Березовского. Обзор документальных материалов: к вопросу о творческой биографии	116

СЦЕНИЧЕСКОЕ ИСКУССТВО

<i>Бойко Т. А., Татаренко М. Г.</i>	Народная маска в историко-культурных реалиях украинского театра	127
---	---	-----

<i>Штефюк В. Д.</i>	Актерский тренинг Стеллы Адлер: игра как форма социального взаимодействия	135
<i>Юдова-Романова Е. В.</i>	Инклюзивное сценическое и перформативное искусство в деятельности Украинского культурного фонда	142

ХОРЕОГРАФИЧЕСКОЕ ИСКУССТВО

<i>Бигус О. О.</i>	Интерпретация балетов классического наследия в творчестве Раду Поклитару: философско-мировоззренческая парадигма модерн-балета	150
<i>Бойко О. С.</i>	Компаративный метод исследования современного сценического искусства	156
<i>Гутник И. Н.</i>	Педагогическое творчество Александра Колоска в сфере подготовки специалистов народного хореографического искусства	164
<i>Пидлыпский А. И.</i>	Становление и развитие профессионального ансамбля танца «Надзбручанка» в 1961–1986 годах	171

ДИЗАЙН

<i>Будник А. В.</i>	Плакатный проект «Рожденные Карпатами» как платформа для воспитания молодых дизайнеров	178
<i>Вергунова Н. С., Вергунов С. В., Левадный А. Н.</i>	Неопластицизм и его влияние на проектно-художественную культуру конца XX – начала XXI века: Пит Мондриан и Тео ван Дусбург	185
<i>Гардабхадзе И. А.</i>	Гомеостатический потенциал фэшн-дизайна в трансформационных процессах современной культуры	195
<i>Книженикова С. В.</i>	Вступительные титры к фильмам Всеукраинского фотокиноуправления: специфика художественного языка и историко-культурный контекст	202
<i>Приходько К. А.</i>	Дизайн интерьера коворкинг-центра	214
<i>Цугорка А. П., Варивончик А. В., Мазур Б. Н.</i>	Современная скульптура и ее влияние на организацию общественного пространства	221
<i>Шандренко О. Н., Киселева Е. А., Радчук Е. В.</i>	Художественные средства выразительности в коллекциях одежды украинских дизайнеров 2009–2019 годов	227
<i>Шрамко Т. В.</i>	Трансформация анималистического изобразительного товарного знака в контексте эволюции графического дизайна	234

РЕЦЕНЗИИ

<i>Гуменюк Т. К.</i>	Хореология в пространстве современного искусствоведения	242
----------------------	---	-----

CONTENTS

ARTS THEORY AND HISTORY

<i>Iryna Dundiak</i>	Taras Shevchenko in the Works of Opanas Zalyvakha: Contexts and Meanings	11
<i>Roman Odrekhivskiyi</i>	Artistic Features of the Hutsul Region Memorials (the Second Half of the 19th and the First Third of the 20th Centuries)	18

MUSIC

<i>Gabriella Astalosh</i>	Implementation of Renaicimento's Ideas in the Chamber Instrumental Heritage of Joaquin Turina	27
<i>Iryna Bermes</i>	Song Heritage of Ukraine: Lemko Songs in Folkloric Studios	34
<i>Serhii Biednyi</i>	Setting of Orchestral Works for Bayan Duo: Theory and Practice	43
<i>Nataliia Danchenko</i>	Aural Perception of Acousmatic Music within Pierre Schaeffer's Theoretical Concept	54
<i>Nataliia Zymohliad</i>	Trends in Genre Modification in Contemporary Ukrainian Piano Music: from Meta- to Anti-Genre	60
<i>Vladyslav Lysenko</i>	On Pavlo Muravskiy's Methods of Work with the Choir: Some Peculiarities of Choirmaster's Professional Excellence	66
<i>Lesia Mykulanynets</i>	Pedagogical Activity of Mykhailo Svytlik in the Development of Professional Music Education of Transcarpathia in the Late 20th and Early 21st Centuries	73
<i>Tetiana Molchanova</i>	Synergy Effect in Joint Performance Activity	79
<i>Anton Poslavskiyi</i>	The Issues of the European Chamber and Ensemble Instrumentalism Evolution	86
<i>Vadym Rakochi</i>	Orchestration of Ludwig Lebrun's First Oboe Concerto and the Mannheim School Tradition	95
<i>Nataliia Rehesha, Olena Skoptsova</i>	Developing of Directing Skills of the Performing Repertoire with Students of Folk Choral Art Specialization	102
<i>Inna Hatipova</i>	Piano Pieces in Contest and Concert Practice of the Republic of Moldova Composers at the Turn of the 20th-21st Centuries	107
<i>Mstyslav Yurchenko</i>	Maksym Berezovsky's Marriage. Review of Documentary Materials: on the Issue of His Creative Work	116

PERFORMING ARTS

<i>Tetiana Boiko, Maryna Tatarenko</i>	Folk Mask in the Historical and Cultural Realities of Ukrainian Theatre	127
--	---	-----

CONTENTS

ISSN 2410-1176 (Print) • Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 44 • ISSN 2616-4183 (Online)

<i>Valeriia Shtefiuk</i>	Stella Adler's Acting Technique: Acting as a Form of Social Networking	135
<i>Kateryna Iudova-Romanova</i>	Inclusive Performing Arts Within Ukrainian Cultural Foundation Work	142

CHOREOGRAPHY

<i>Olga Bigus</i>	Interpretation of Classical Ballets in the Radu Poklitaru's Works: a Philosophical and Ideological Paradigm of Modern-Ballet	150
<i>Olha Boiko</i>	Comparative Research Method of Contemporary Dramatic Arts	156
<i>Iryna Gutnyk</i>	Pedagogical Creativity of Oleksandr Kolosok in Folk Choreography Specialist Training	164
<i>Andrii Pidlypskyi</i>	Formation and Development of the Professional Dance Ensemble Nadzbruchanka in 1961–1986	171

DESIGN

<i>Andrii Budnyk</i>	Born to the Carpathians Poster Project as a Platform for Young Designers Education	178
<i>Nataliia Vergunova, Serhii Vergunov, Oleksandr Levadnyi</i>	Neoplasticism and Its Impact on the Design and Artistic Culture of the Late 20th and Early 21st Centuries: Piet Mondrian and Theo Van Doesburg	185
<i>Iryna Gardabkhadze</i>	Homeostatic Potential of Fashion Design in the Transformation Processes of Modern Culture	195
<i>Sofiia Knyzhnykova</i>	Opening Credits to the Films of the All-Ukrainian Photo and Cinema Administration: Artistic Language, Historical and Cultural Context	202
<i>Kseniia Prykhodko</i>	Coworking Centre Interior Design	214
<i>Oleksandr Tshorka, Anastasiia Varyvonchuk, Bohdan Mazur</i>	Contemporary Sculpture and Its Influence on the Public Space Organization	221
<i>Olha Shandrenko, Kateryna Kyselova, Olena Radchuk</i>	Artistic Means of Expression in the Clothing Collections of Ukrainian Designers in 2009–2019	227
<i>Tetiana Shramko</i>	Transformation of Animalistic Visual Trademark in the Evolution of Graphic Design	234

REVIEWS

<i>Tetiana Humeniuk</i>	Choreology in the Space of Contemporary Art Studies	242
-------------------------	---	-----

DOI: 10.31866/2410-1176.44.2021.235321

УДК 78:37-027.561(477.87)"19/20":78.071.4Світлик

**ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
МИХАЙЛА СВІТЛИКА
У РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ
МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ЗАКАРПАТТЯ
КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Микуланинець Леся Михайлівна
Кандидат мистецтвознавства, доцент,
ORCID: 0000-0002-6346-6532,
e-mail: l.mikulaninets@gmail.com,
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, Мукачево, Україна, 89600

Мета статті — охарактеризувати принципи викладацької діяльності Михайла Світлика, розкрити його педагогічний вплив на розвиток професійної музичної освіти Закарпаття кінця ХХ – початку ХХІ століття. Методологія дослідження полягає в застосуванні низки підходів: біографічного — для опанування творчих засад М. Світлика; аналітичного — для осмислення літератури за темою статті; історичного — для осягнення еволюції мистецького навчання на Закарпатті; системного — для студіювання елементів української культури; теоретичного — для підбиття підсумків дослідження. Наукова новизна — вперше у національній гуманітаристиці поданий комплексний аналіз викладацької практики М. Світлика, розкриті її значення у поступі музичної освіти Закарпаття. Висновки. У публікації доводиться твердження: в другій половині ХХ століття професійна освіта Закарпаття пройшла інтенсивний шлях, що насамперед пов'язаний із Ужгородським музичним училищем ім. Д. Задора та діяльністю М. Світлика. Майстер сформував власну дидактичну концепцію, основу на глибокому інтелекті, активізації аналітичного потенціалу особистості; усвідомленні логіки художнього мислення, природній музикальності; поєднанні раціональних й емоційних аспектів підготовки фахівця, розвитку його здібностей; культурологічному й психологічному поступі вихованців; оснащенні їх знаннями та методами студіювання; застосуванні творчих завдань; домінуванні креативної атмосфери в групах; підтримання індивідуальних досягнень студентів; виробленні потреби вдосконалюватися протягом життя. Практика М. Світлика демонструє реалізацію багатогранного обдарування особистості, що зуміла титанічною працею визначити вектор мистецьких студій краю. Принципи викладацької діяльності М. Світлика заклали підґрунтя педагогіки його учнів, які продукують власні авторські методичні системи, здійснюють пошуки інноваційних засобів навчання, сприяють еволюції музично-теоретичної освіти краю.

Ключові слова: музичне мистецтво; професійна музична освіта Закарпаття; музично-теоретична думка; педагогічна діяльність М. Світлика

Вступ

Культура України кінця ХХ – початку ХХІ століття переживає значні трансформації, що відображають загальноєвропейські цивілізаційні процеси: глобалізаційний злам, зміну мистецької парадигми, появу нових технологій творчості, інтеграцію національних надбань у світовий простір тощо. Зазначені явища суттєво впливають на сучасну професійну освіту, яка, з одного боку, інтенсивно розвивається, з іншого — покликана зберегти духовний спадок народу.

Один зі способів еволюції вітчизняної системи музичних студій — вивчення й узагальнення історичного досвіду певного краю, аналіз діяльності провідних майстрів країни, впровадження авторських педагогічних концепцій минулого в дидактичну практику сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти музичного навчання України осмислені в працях Т. Белінської, Н. Гуральник, В. Кузьмічової, А. Мартинюк, А. Мірошніченко, Т. Сідлецької, О. Овчарук, Ю. Чекана та ін. Його регіональні особливості стали предметом розвідок Н. Бовсунівської, О. Васюти, Л. Книшева, А. Кравченко, Т. Ляшенко, Л. Романюк та ін. У вказаних публікаціях детально проаналізували специфіку освіти конкретної області і тим самим відтворили завершену картину національного мистецького життя. Можемо стверджувати, що певною мірою духовні надбання майже всіх територій нашої держави отримали наукову експлікацію, але з огляду на інтенсифікацію розвитку та стрімку цивілізаційну трансформацію визначена проблематика потребує подальшої інтерпретації.

Самобутнім краєм, який у другій половині ХХ століття пройшов своєрідний шлях професіоналізації культури, є Закарпаття. Становлення та поступ його освіти вивчали В. Габорець, В. Гомонай,

В. Росул, М. Софілканич, О. Фізеші та ін. Окремі виміри музичного студіювання регіону в публікаціях розглянули О. Глуханіч, І. Дацків, І. Задорожний, М. Качур, Л. Микуланинець, Л. Мокану, Т. Росул та ін. Практику відомих викладачів осмислили О. Глуханіч, Г. Данканич, В. Мадяр-Новак, Ю. Соколовський, С. Стегней, В. Теличко та ін.

Однак за значної кількості здобутків у цьому напрямі залишається ще багато прогалин, які потребують системного аналізу. Одна з таких лакун — усвідомлення діяльності провідних педагогів, чия творчість значно розвинула мистецтвознавчу думку краю, сприяла входженню традицій області в національну навчальну систему. У цьому вимірі знаковою є постать Михайла Петровича Світлика — майстра з понад сорокарічним досвідом роботи, автора власної креативної методики музично-теоретичного виховання фахівців. Педагог підготував плеяду учнів, які успішно працюють в Україні й за її межами, гідно розбудовують засади школи свого наставника.

Наукова новизна статті полягає у комплексному аналізі викладацької практики М. Світлика, розкритті її значення у поступі музичної освіти Закарпаття.

Мета статті

Мета статті — охарактеризувати принципи викладацької діяльності Михайла Світлика, розкрити його педагогічний вплив на розвиток професійної музичної освіти Закарпаття кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Виклад матеріалу дослідження

Друга половина ХХ століття означена культурним поступом Закарпаття. Важливою подією стало заснування в 1946 році Ужгородського музичного училища, яке на етапі становлення спеціалізувалося, переважно, на вихованні педагогів-виконавців. 1960 рік ознаменувався відкриттям в установі теоретичного відділу, де студенти підвищували фаховий рівень та закладали основи регіонального мистецтвознавства. До цього процесу залучилися низка випускників провідних радянських консерваторій (Г. Басараб, В. Карабан, О. Кобулей, Є. Молнар, І. Попова, Г. Стадник та ін.).

80-ті роки ХХ століття для закладу — час інтенсивної еволюції. В цей період кадровий склад теоретичного відділу оновлюється значною кількістю талановитих музикантів (І. Кухта, В. Мадяр-Новак, М. Світлик, В. Теличко, Н. Олійник та ін.).

Однією з ключових постатей училища зазначеного періоду, яка внесла вагомий вплив у поступ освіти краю, є Михайло Петрович Світлик. Вчений народився 9 вересня 1951 року в с. Білки Іршавського району Закарпатської області в сім'ї просвітника, композитора-аматора, хорового диригента, фольклориста Петра Михайловича Світлика. В історію регіональної культури його батько увійшов одним з основоположників етномузикології, автором публікацій із проблем вказаної науки, активним збирачем зразків народної творчості. Майстер успадкував від тата та розвинув власною кропіткою працею науковий підхід в осягненні мистецької дійсності, аналітичне мислення, наполегливість у роботі.

Формування в креативній родинній атмосфері сприяло вибору фаху. З 1968 року М. Світлик — студент теоретичного відділу Ужгородського музичного училища, його наставниками стали Г. Басараб, І. Попова, О. Кобулей. Кожне з цих імен — епоха в житті закладу. У своїх спогадах вчителі зауважували наполегливість в навчанні Михайла Петровича, бажання глибоко проникнути в сутність цивілізаційних явищ.

Після закінчення першого етапу професійного студіювання (з відзнакою), в 1974 році майстер вступає до Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського. У спеціальних дисциплінах він вдосконалюється під керівництвом знаних українських музикознавців: Т. Бондаренко (заслужена діячка мистецтв України, професор кафедри теорії музики, автор ґрунтовних публікацій з проблем національної й західноєвропейської культури), Н. Герасимової-Персидської (доктор мистецтвознавства, професор, родоначальниця нових наукових напрямів, фундаторка першої в Україні кафедри старовинної музики), Н. Горюхіної (доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент АМУ, експлікаторка питань музичної україністики), В. Задерацького (доктор мистецтвознавства, професор, голова комісії музикознавства і критики у спілці композиторів СРСП), О. Шреєр-Ткаченко (кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри історії музики, досліджувачка національної духовної спадщини) та ін. Через комунікацію з вченими відбулося органічне збагачення фахових й особистісних властивостей М. Світлика, розуміння специфіки викладацької діяльності, в основу якої покладено суб'єкт-суб'єкту взаємодію.

Закономірно, що творча співпраця з досвідченими музикантами другої половини ХХ століття, концертні події столичного артистичного життя, сповненого виступами провідних інтерпретаторів Радянського Союзу, осягнення значної кількості літератури, велике бажання стати професіоналом, помножене на наполегливу працю, сприяли формуванню М. Світлика як зрілого майстра й унікального вчителя. Увібравши провідні науково-методичні засади наставників, Михайло Петрович розробив індивідуальну педагогічну концепцію, яка поєднала досвід київського мистецтвознавства, закарпатські регіональні освітні традиції та власне бачення мети і завдань навчання.

Після закінчення консерваторії (1979 рік) М. Світлик починає викладати в Ужгородському музичному училищі (нині Ужгородський музичний фаховий коледж ім. Д. Задора). Плідна праця у цій установі триває дотепер. М. Світлик викладає низку дисциплін: сольфеджіо, теорію музики, гармонію, поліфонію та ін. Свої курси митець постійно вдосконалює, актуалізує, надає авторського спрямування. Основні позиції його дидактичної системи висвітлені в методичних розвідках та наукових статтях.

З 1980 до 1982 року Михайло Петрович очолював теоретичний відділ, під керівництвом майстра у закладі започатковано функціонування кабінету самопідготовки. Аудиторію устаткували обладнанням для написання музичних диктантів та здійснення слухового аналізу, оснастили численною фонотекою. Ініціатива вченого сприяла інтенсифікації професійного розвитку студентів, формуванню навичок самостійної роботи, заклала засади систематичних грамотних занять з оптимальним використанням часу.

Якщо досягнути багаторічну викладацьку практику М. Світлика, то ми побачимо, що її зовнішня сторона позбавлена якихось гучних подій, буттєвих перепитій і драматичних історій. Творчий шлях наповнений глибинним внутрішнім змістом, натхненною працею, любов'ю до мистецтва, захопленням життям, служінням своїм вихованцям. Сконцентруємо нашу дослідницьку увагу саме на опануванні педагогічної концепції майстра, яка відкриває перспективи для експлікації: викладацького стилю Михайла Петровича; специфіки успішної музично-теоретичної підготовки майбутніх фахівців; тенденцій та закономірностей еволюції освіти Закарпаття другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Навчальна система М. Світлика ґрунтується на домінуванні декількох складових: доступність в експлікації дидактичного матеріалу; вибір найвдаліших способів пояснення; залучення до творчого процесу спадщини провідних західноєвропейських й українських митців; розвиток пізнавальної активності та креативних здібностей, навичок порівняльного аналізу музичного опусу; формування критичного мислення тощо.

Ключовими положеннями педагогіки Михайла Петровича є використання дедуктивних методів студіювання, розуміння універсальності теорії у втіленні канонів мистецтвознавчої думки. Вчений застосовує інтеграційний підхід, який накладає на стильову основу. Результат — виховання у студентів здатності до усвідомленого оперування слуховими уявленнями під час аналітичної та інтерпретаційної практики.

Теоретичну підготовку М. Світлик розглядає фундаментом виконавської й педагогічної діяльності музиканта. У центрі уваги майстра — розвиток комплексу здібностей. Для досягнення цієї мети викладач розробив низку вправ, завдань і засобів навчання як авторських узагальнених дидактичних напрацювань провідних вчителів минулого, які Михайло Петрович трансформував та адаптував до сучасних освітніх реалій.

Значну роль у формуванні фахівця М. Світлик відводить питанням вдосконалення загального культурного рівня. Науковець заохочує підопічних відвідувати концерти, майстер-класи, пропагує читання художньої та спеціалізованої літератури, мотивує брати участь в конференціях, лекторіях. Важливим у його педагогіці є вимагання системної, раціональної, логічно вивіреної роботи; виховання внутрішньої організації, прагнення вдосконалюватися. Водночас митець власним прикладом демонструє дотримання цих постулатів. Михайло Петрович щодня приходив задовго до початку занять і ретельно готується: вправляється у грі на фортепіано й імпровізації; вивчає сучасні наукові, методичні джерела; перевіряє, аналізує опуси своїх студентів і тим самим доводить важливість професійного саморозвитку протягом життя.

Вражає талант викладача вибудувати індивідуальну траєкторію поступу кожної особистості. Точними, лаконічними коментарями Михайло Петрович окреслює подальший спосіб розв'язання конкретних локальних навчальних цілей, еволюції вихованців, вміє вселити віру в успішність їхньої праці, переконати у важливості обраного шляху. Слугуючи беззаперечним авторитетом для молоді, він репрезентує універсальний тип вчителя, який поєднує в одній особі прискіпливого критика, наставника, батька, друга, колегу. Саме такий підхід результативний у процесі формування музиканта.

Зазначимо надзвичайно доброзичливий психологічний клімат на заняттях М. Світлика. Строгий і вимогливий, але водночас творець оптимістично-життєрадісної атмосфери, яка сприяє розкутості та невимушеності під час роботи. Наставник дуже добре відчуває настрій групи, розуміє, де треба розрядити творчу напругу, володіє майстерністю просто і доступно пояснити нелегкий матеріал, швидко, конструктивно розв'язати будь-яке дидактичне завдання.

Авторка статті мала щастя навчатися у Михайла Петровича. У моїй пам'яті із процесу навчання залишилося чимало веселих історій, що вселяли радість від пізнання нового, причетність до вічного та зустріч з собою кращим. Почуття гумору — важлива ознака М. Світлика: дотепно реагує на буттєві складності та гострим поглядом помічає певні недоліки. Цей талант, як і фахові знання, передає студентам. Я відчуваю пістет перед цим прекрасним митцем, вдячна за глибинні знання, захоплююсь яскравою особистістю, до рівня якої хочеться дорости.

Всупереч загальноновизнаному у професійних музичних колах авторитету, одна з провідних рис характеру Михайла Петровича — доброго, мудрого, розумного вчителя — скромність. Майстер уникає гучних промов на свою адресу та зовнішнього шанування. Толерантність, відкритість, порядність, справедливість підносять його над буденністю. Педагог надає перевагу систематичній, послідовній, ґрунтовній роботі, хоча інтелект і роль в розвитку освіти краю надзвичайно важливі. Свідченням цьому є значна кількість випускників, які перейняли від наставника низку музично-теоретичних, аналітичних прийомів, за якими, зі збереженням індивідуальності вихованців, чітко прослідковується ґрунтовна й вдумлива, оригінальна метода М. Світлика.

3-поміж учнів майстра багато працюють у провідних навчальних закладах України й закордоном (канд. мистецтв., викладач ЛНМА ім. М. В. Лисенка Г. Асталаш; канд. мистецтв., Заслужений діяч мистецтв України, викладач Ужгородського коледжу В. Мадяр-Новак; канд. мистецтв., доцент Мукачівського державного університету Л. Микуланинець; Заслужений працівник культури України, викладач-методист, голова циклової комісії «Фортепіано» Ужгородського коледжу М. Сокач; доктор музики, директор дитячої фортепіанної школи в США Р. Готвоні; доктор музики, викладач коледжу у Нью-Йорку М. Рогожина та ін.). Питома частка його підопічних — вчителі коледжів та мистецьких шкіл. Їхня діяльність не завжди публічна, однак вона закладає фундамент для поступу національної професійної освіти.

Важливо також підкреслити проведення Михайлом Петровичем майстер-класів на обласних курсах підвищення кваліфікації, які сприяли підвищенню якості теоретичної підготовки фахівців. Прочитані доповіді ставлять перед педагогами актуальні дидактичні питання, визначають шляхи розв'язання проблем.

Окреслюючи вклад М. Світлика в розвиток професійної музичної освіти Закарпаття кінця ХХ – початку ХХІ століття, розуміючи значення його праці та здобутків, маємо надію, що ця сторінка історії культури регіону ще не дописана. Впевнені, митець і надалі буде виховувати творчу молодь, яка продовжить прогрес та інтеграцію національного мистецтва в європейський соціокультурний простір.

Висновки

Діяльність М. Світлика — вагома сторінка в еволюції музичної освіти Закарпаття. Увібравши засади Київської музикознавчої школи, регіональні мистецькі принципи, майстер сформував авторську концепцію, що ґрунтується на глибокому інтелекті, активізації аналітичного потенціалу особистості, усвідомленні логіки художнього мислення, природній музикальності. Основа системи Михайла Петровича: поєднання раціональних й емоційних аспектів підготовки фахівця; розвиток всього комплексу його здібностей; акцентуація уваги на культурологічному й психологічному поступі вихованців; оснащення їх знаннями та методами навчання; застосування творчих завдань; домінування креативної атмосфери в групах; підтримання індивідуальних досягнень студента; вироблення потреби вдосконалюватися упродовж життя.

Практика М. Світлика демонструє реалізацію багатогранного обдарування педагога, що зумів титанічною роботою окреслити вектор мистецьких студій краю. Ідеї Михайла Петровича втілені у діяльності численних випускників, які, опираючись на засади свого наставника, випрацьовують власні інноваційні дидактичні підходи для інтенсифікації та модернізації сучасної професійної освіти.

Представлена стаття не вичерпує всі аспекти творчості М. Світлика. Подальшого усвідомлення потребує специфіка його науково-методичних досягнень, а також вивчення викладацької системи провідних учнів майстра.

Список використаних джерел

- Мадяр-Новак, В. (2009). *Учитель зі світлим ім'ям Надія: Матеріали та спогади про Н. Г. Затіну*. Гражда.
- Мадяр-Новак, В. (2016, 9 вересня). *Михайло Петрович Світлик (молодший): 65-річчя від дня народження музикознавця і педагога, (1951 р. н.)*. Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора. <http://muzdepartament.uz.ua/articles/2016/09/09/veresen-9-mihajlo-petrovich-svitlik-molodshij-65-richchya-vid-dnya-narodzhennya-muzikoznavcya-i-peda>.
- Микуланинець, Л. М. (2012). *Етнокультурні виміри становлення та розвитку професійного музичного мистецтва Закарпаття другої половини ХХ століття*. Карпати.
- Микуланинець, Л. М. (2014, 13-14 березня). Ужгородське музичне училище в розвитку мистецької освіти Закарпаття другої половини ХХ століття. В *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття*, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Мукачєво (с. 171-174). МДУ.
- Мокану, Л. М. (Ред.). (2005). *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення* (Вип. 1). Карпати.
- Світлик, М. (2010). Ладогармонічне та фактурне варіювання в обробках Д. Задора українських народних пісень Закарпаття. В Л. М. Мокану (Ред.), *Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення* (Вип. 2, с. 268-280). Карпати.

References

- Madiar-Novak, V. (2009). *Uchytel zi Svitlym Imiam Nadiia: Materialy ta Spohady pro N. H. Zatinu [Teacher with a Bright Name Nadiia: Materials and Memoirs about N. H. Zatina]*. Grazhda [in Ukrainian].
- Madiar-Novak, V. (2016, September 9). *Mykhailo Petrovych Svytlik (Molodshyi): 65-richchia vid Dnia Narodzhennia Muzykoznavtsia i Pedahoha, (1951 r. n.) [Mykhailo Petrovich Svytlik (Jr): the 65th Anniversary of the Birth of a Musicologist and Teacher (Born in 1951)]*. Uzhhorodskyi Muzychnyi Fakhovyi Koledzh imeni D. Ye. Zadora [Uzhhorod Music College named after D. E. Zador]. <http://muzdepartament.uz.ua/articles/2016/09/09/veresen-9-mihajlo-petrovich-svitlik-molodshij-65-richchya-vid-dnya-narodzhennya-muzikoznavcya-i-peda> [in Ukrainian].
- Mokanu, L. M. (Ed.). (2005). *Profesiina Muzychna Kultura Zakarpattia: Etapy Stanovlennia [Professional Musical Culture of Transcarpathia: Stages of Formation]* (Iss. 1). Karpaty [in Ukrainian].
- Mykulanynets, L. M. (2012). *Etnokulturni Vymiry Stanovlennia ta Rozvytku Profesiinoho Muzychnoho Mystetstva Zakarpattia Druhoi Polovyny XX Stolittia [Ethnocultural Dimensions of Formation and Development of Transcarpathia Professional Musical Art in the Second Half of the 20th Century]*. Karpaty [in Ukrainian].
- Mykulanynets, L. M. (2014, March 13-14). Uzhhorodske Muzychne Uchylshche v Rozvytku Mystetskoï Osvity Zakarpattia Druhoi Polovyny XX Stolittia [Uzhhorod Music College in the Development of Transcarpathia Art Education in the Second Half of the 20th Century]. In *Mystetska Osvita v Yevropeiskomu Sotsiokulturnomu Prostori XXI Stolittia [Art Education in the European Socio-Cultural Space of the XXI Century]*, Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference, Mukachevo (pp. 171-174). Mukachevo State University [in Ukrainian].
- Svytlik, M. (2010). Ladoharmonichne ta Fakturne Variuvannia v Obrobkakh D. Zadora Ukrainskykh Narodnykh Pisen Zakarpattia [Harmonic and Textural Variations in D. Zador's Arrangements of Transcarpathia Ukrainian Folk Songs]. In L. M. Mokanu (Ed.), *Profesiina Muzychna Kultura Zakarpattia: Etapy Stanovlennia [Professional Musical Culture of Transcarpathia: Stages of Formation]* (Iss. 2, pp. 268-280). Karpaty [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.04.2021

**ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ
МИХАИЛА СВИТЛИКА В РАЗВИТИИ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
МУЗЫКАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
ЗАКАРПАТЯ КОНЦА ХХ –
НАЧАЛА ХХ ВЕКА**

Микуланинець Леся Михайловна
Кандидат искусствоведения, доцент,
Мукачевский государственный университет,
Мукачєво, Украина

Цель работы — охарактеризовать принципы преподавательской деятельности Михаила Свитлика, раскрыть его педагогическое воздействие на развитие профессионального музыкального образования Закарпаття конца ХХ – начала

XXI века. Методология исследования заключается в применении ряда подходов: биографического — для освоения творческих принципов М. Свитлика; аналитического — для осмысления литературы по теме статьи; исторического — для постижения эволюции художественного обучения в Закарпатье; системного — для изучения элементов украинской культуры; теоретического — для подведения итогов исследования. Научная новизна — впервые в национальной гуманитаристике представлен комплексный анализ преподавательской практики М. Свитлика, раскрыто ее значение в развитии музыкального образования Закарпатья. Выводы. В публикации обосновывается утверждение: во второй половине XX века профессиональное образование Закарпатья прошло интенсивный путь, прежде всего, связан с Ужгородским музыкальным училищем им. Д. Задора и деятельностью М. Свитлика. Мастер сформировал собственную дидактическую концепцию, основанную на глубоком интеллекте, активизации аналитического потенциала личности; осознании логики художественного мышления, естественной музыкальности; сочетании рациональных и эмоциональных аспектов подготовки специалиста, развитии его способностей; культурологическом и психологическом развитии воспитанников; оснащении их знаниями и методами изучения; применении творческих задач; доминировании креативной атмосферы в группах; поддержки индивидуальных достижений студентов; выработке потребности совершенствоваться в течение жизни. Практика М. Свитлика демонстрирует реализацию многогранного дарования личности, сумевшей титаническим трудом определить вектор художественных студий края. Принципы преподавательской деятельности М. Свитлика заложили основы педагогики его учеников, которые производят собственные авторские методические системы, осуществляющие поиски инновационных средств обучения, способствующих эволюции музыкально-теоретической образования края.

Ключевые слова: музыкальное искусство; профессиональное музыкальное образование Закарпатья; музыкально-теоретическая мысль; педагогическая деятельность М. Свитлика

**PEDAGOGICAL ACTIVITY
OF MYKHAILO SVYTLIK
IN THE DEVELOPMENT
OF PROFESSIONAL MUSIC EDUCATION
OF TRANS-CARPATHTIA IN THE LATE
20th – EARLY 21st CENTURIES**

Lesia Mykulanynets

PhD in Art Studies, Associate Professor,

Mukachevo State University,

Mukachevo, Ukraine

The purpose of the article is to characterise the principles of teaching activities of Mykhailo Svytlik, to reveal his pedagogical influence on the development of professional music education in Transcarpathia at the end of the 20th – beginning of the 21st century. The research methodology consists in applying a number of approaches: biographical — to reveal the creative principles of M. Svytlik's work; analytical — to conduct the literature review on the topic of the article; historical — to comprehend the evolution of art education in Transcarpathia; systematic — to study elements of Ukrainian culture; theoretical — to summarise the results of the study. The scientific novelty of the article is that a comprehensive analysis of M. Svytlik's teaching practice and its significance in the development of music education in Transcarpathia are presented for the first time in the national Humanities. Conclusions. The article demonstrates that in the second half of the twentieth century, professional education in Transcarpathia significantly developed, and was primarily associated with the Uzhhorod D. Zador Music College and M. Svytlik's work. The master formed his own didactic concept based on deep intelligence, activation of the analytical potential of the individual; awareness of the logic of the artistic thinking, natural musicality; a combination of rational and emotional aspects of specialists' training, the development of his abilities; cultural and psychological progress of students; equipping them with knowledge and methods of studying; application of creative tasks; the creative atmosphere in groups; support of the individual achievements of students; developing the need to constantly improve one's skills. M. Svytlik's practice is the realization of the multifaceted talent of the individual, who managed to determine the vector of studying the art in the region with his titanic work. The principles of teaching activity of M. Svytlik laid the foundation for the pedagogical skills of his students, who present their own methodological systems, search for innovative teaching tools, and contribute to the evolution of musical and theoretical education in the region.

Keywords: music art; professional musical education of Transcarpathia; musical and theoretical thought; pedagogical activity of M. Svytlik

Наукове видання
Scientific publication

ВІСНИК КНУКіМ

Серія: Мистецтвознавство

BULLETIN OF KNUKіM

Series in Arts

Збірник наукових праць
Collection of Scientific Papers

Випуск
Issue

44

Відповідальний за випуск / Responsible for the issue
Юрій Горбань / Yurii Horban

Літературний редактор / Literary editor
Антоніна Гурбанська / Antonina Hurbanska,
Тетяна Кунц / Tetiana Kunts

Бібліографічний редактор / Bibliographic editor
Вероніка Степко / Veronika Stepko

Редактор-перекладач англійського тексту / English text editor
Дар'я Фугалевич / Daria Fuhalevych

Дизайн обкладинки / Cover design
Юлія Єцкало / Yuliia Yetskalo

Технічне редагування та комп'ютерна верстка / Technical editing and computer layout
В'ячеслав Лук'яненко / Viacheslav Lukianenko

Підписано до друку: 25.06.2021. Формат 60x84/8
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 28,83. Обл.-вид. арк. 26,55.
Наклад 300 примірників
Замовлення № 4676

Видавничий центр КНУКіМ
Видавець Київський національний університет культури і мистецтв
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців,
виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4776 від 09.10.2014



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>